
Nyheter

Pelsdyroppdrett og politikk

📄 Dagsavisen

02.02.2011

2

Pelsdyroppdrett og politikk

□ Dagsavisen. 02.02.2011. Side: 4

RUNE ELLEFSEN Rettsassosiolog/forsker i økologisk global kriminologi, UiO

DYREVELFERD: Den off entlige dyrevelferdspolitikken er i hovedsak mer næringsvennlig enn dyrevennlig.

Som svar på fj orårets avsløringer fra pelsfarmer har landbruks- og matminister Lars Peder Brekk gjentatt at han vil gjøre det han kan for å bedre dyrevelferden.

Samtidig forsikrer han oss om at Norge har en av verdens mest moderne dyrevelferdslover. Statsrådens lovord er kanskje oppriktige, men uttalelsene villeder om innholdet i den dyrevelferdspolitikken han er talsmann for.

Kritikken mot pelsdyroppdrett påpeker at sår, skader og avrevne kroppsdeler på dyr i pelsfarmer må sees for hva det er; symptomer på grunnleggende problemer ved en industrialisert produksjonsform basert på å holde ville rovdyr i bur. Samtidig kan pelsdyroppdrett sees som symptom på et grunnleggende problem ved menneskers forhold til pelsdyr (og andre produksjonsdyr): juridisk sett er de menneskers eiendom, økonomisk sett er de varer eller produksjonsenheter og politisk sett fungerer de oft e som et distriktspolitisk virkemiddel. Samlet sett legger disse tre strukturelle faktorene helt avgjørende føringer og begrensninger på hva «god dyrevelferd» kan bli i off entlig dyrevelferdspolitik. Den off entlige dyrevelferdspolitikken er i hovedsak mer næringsvennlig enn dyrevennlig.

I dyrevelferdspolitikken og Brekks uttalelser defineres «god dyrevelferd» for produksjonsdyr gjennom en avveining mellom hensyn til dyrenes interesser og menneskers interesse av å bruke dyr til næringsvirksomhet. Hvordan denne avveiningen gjøres blir det sagt lite om. Andre kilder viser derimot hvordan avveiningen mellom næringshensyn og dyrevelferdshensyn praktiseres, og illustrerer samtidig hovedproblemet i dyrevelferdspolitikken. Studier av rettspraksis og forarbeider til dyrevelferdsloven påviser en gjennomgående trend: menneskers økonomiske

4 MENINGER

NYE MENINGER
Både luftlinje og sjøkelv overflødig?

«Handlingsalternativer som er lagt fram viser et fornyingspolitisk syn i Regjeringen. Det er et stort spørsmål om det er så enkelt som Statnett har prøvd å innbille oss i flere år. En av rapportene viser at vi har langt bedre tid enn det som Olje- og energidepartementet har beregnet. Derfor må vi ut å se en vurdering av et tredje alternativ i Handleri på koster, skriver Lars Halbrekken på Dagbladet. Han stiller spørsmål: «Kan pasogene brukere på energifaktoriseringstilbak i industrien, næringslivet og de private husholdningene i stedet og frigjøre energi og slik bedre fornyingsproduksjonen?». Han stiller også spørsmål til fr en slik utredning på boder. Halbrekken uttaler at den tidligere regjeringen i 2008 gikk inn for å bygge ut ny energi i tillegg til EØS-avtalen. I tillegg til EØS-avtalen er det også en energifaktorisering i dette området. Dette kan gjøre både en kull- og sikkel overflødig. (...) Regjeringen må sørge for at det er en klar og tydelig politikk som er på plass. Vi trenger ikke forsikre oss, skriver Halbrekken. Har han et poeng? Vi er energipolitiske tilk, gjør oss ikke nye som nye kralinger, eller vil det ha store konsekvenser for Norge. Ta debatten på nyseminaret.

Hvorfor har Arbeiderpartiet i asy og innvandringsaker plassert seg til høyre for Høyre?

John Otto Johansen (Innlegg) «Fremmedekspert grasper»

MALJOR EMINES TRETVOLL

Konkord 2000 tegn inkl mellomrom. Hovedord: 100 tegn. Kortfattet: 100 tegn. Hovedord: 100 tegn.

Sendes til: medarbeider@uio.no

I tillegg med personlige meldinger kan legges til på en. Meldingenes forfatter og tittel vil bli offentliggjort.

Rettsregulering for pelsdyroppdrett finnes i egne forskrifter som stiger fra dyrevelferdsloven. I forskriften angir det lovlig minstemål for hvordan pelsdyrene kan holdes og behandles. Om minstekravene ikke oppfylles er det ulovlig. Alt som er innmeldt minstekravet er dermed lovlig.

DYREVELFERD: Den offentlige dyrevelferdspolitikken er i hovedsak mer næringsvennlig enn dyrevennlig.

Pelsdyroppdrett og politikk

KRONIKK
RUNE ELLEFSEN
rettsassosiolog, UiO

Som svar på fj orårets avsløringer fra pelsfarmer har landbruks- og matminister Lars Peder Brekk gjentatt at han vil gjøre det han kan for å bedre dyrevelferden. Samtidig forsikrer han oss om at Norge har en av verdens mest moderne dyrevelferdslover. Statsrådets lovord er kanskje oppriktige, men uttalelsene villeder om innholdet i den dyrevelferdspolitikken han er talsmann for.

Kritikken mot pelsdyroppdrett påpeker at sår, skader og avrevne kroppsdeler på dyr i pelsfarmer må sees for hva det er; symptomer på grunnleggende problemer ved en industrialisert produksjonsform basert på å holde ville rovdyr i bur. Samtidig kan pelsdyroppdrett sees som symptom på et grunnleggende problem ved menneskers forhold til pelsdyr (og andre produksjonsdyr): juridisk sett er de menneskers eiendom, økonomisk sett er de varer eller produksjonsenheter og politisk sett fungerer de oft e som et distriktspolitisk virkemiddel. Samlet sett legger disse tre strukturelle faktorene helt avgjørende føringer og begrensninger på hva «god dyrevelferd» kan bli i off entlig dyrevelferdspolitik. Den off entlige dyrevelferdspolitikken er i hovedsak mer næringsvennlig enn dyrevennlig.

I dyrevelferdspolitikken og Brekks uttalelser defineres «god dyrevelferd» for produksjonsdyr gjennom en avveining mellom hensyn til dyrenes interesser og menneskers interesse av å bruke dyr til næringsvirksomhet. Hvordan denne avveiningen gjøres blir det sagt lite om. Andre kilder viser derimot hvordan avveiningen mellom næringshensyn og dyrevelferdshensyn praktiseres, og illustrerer samtidig hovedproblemet i dyrevelferdspolitikken. Studier av rettspraksis og forarbeider til dyrevelferdsloven påviser en gjennomgående trend: menneskers økonomiske interesser og næringshensyn dominerer i off entlig dyrevelferdspolitikken. Den off entlige dyrevelferdspolitikken er i hovedsak mer næringsvennlig enn dyrevennlig.

«Handlingsalternativer som er lagt fram viser et fornyingspolitisk syn i Regjeringen. Det er et stort spørsmål om det er så enkelt som Statnett har prøvd å innbille oss i flere år. En av rapportene viser at vi har langt bedre tid enn det som Olje- og energidepartementet har beregnet. Derfor må vi ut å se en vurdering av et tredje alternativ i Handleri på koster, skriver Lars Halbrekken på Dagbladet. Han stiller spørsmål: «Kan pasogene brukere på energifaktoriseringstilbak i industrien, næringslivet og de private husholdningene i stedet og frigjøre energi og slik bedre fornyingsproduksjonen?». Han stiller også spørsmål til fr en slik utredning på boder. Halbrekken uttaler at den tidligere regjeringen i 2008 gikk inn for å bygge ut ny energi i tillegg til EØS-avtalen. I tillegg til EØS-avtalen er det også en energifaktorisering i dette området. Dette kan gjøre både en kull- og sikkel overflødig. (...) Regjeringen må sørge for at det er en klar og tydelig politikk som er på plass. Vi trenger ikke forsikre oss, skriver Halbrekken. Har han et poeng? Vi er energipolitiske tilk, gjør oss ikke nye som nye kralinger, eller vil det ha store konsekvenser for Norge. Ta debatten på nyseminaret.

Hvorfor har Arbeiderpartiet i asy og innvandringsaker plassert seg til høyre for Høyre?

John Otto Johansen (Innlegg) «Fremmedekspert grasper»

MALJOR EMINES TRETVOLL

Konkord 2000 tegn inkl mellomrom. Hovedord: 100 tegn. Kortfattet: 100 tegn. Hovedord: 100 tegn.

Sendes til: medarbeider@uio.no

I tillegg med personlige meldinger kan legges til på en. Meldingenes forfatter og tittel vil bli offentliggjort.

Rettsregulering for pelsdyroppdrett finnes i egne forskrifter som stiger fra dyrevelferdsloven. I forskriften angir det lovlig minstemål for hvordan pelsdyrene kan holdes og behandles. Om minstekravene ikke oppfylles er det ulovlig. Alt som er innmeldt minstekravet er dermed lovlig.

Pelsdyroppdrett kan sees som et symptom på et grunnleggende problem ved menneskers forhold til pelsdyr og andre produksjonsdyr, mener kronikkforfatteren. FOTO: SCAMPA

og kan kalles «god dyrevelferd» i dyrevelferdspolitikken. Dette begrepet har blitt spesifisert tydelig gjennom Brekks respons på kritikken mot pelsdyroppdrett.

Pelsdyrforfatterne er ikke involvert i et fastsett med om hva som er god dyrevelferd – og med et forfall om at loven skal oppfylle dette villetilstandet. Forskriftene har dermed utgangspunkt i økonomiske produksjonsformer og tillate kan endringer som er forsvarelig til fr en næringspolitiske hensyn. Når den nye pelsdyrforfatteren skal treffe beslutninger om hva som er god dyrevelferd, bør det derfor være utgangspunkt i økonomiske hensyn. Når den nye pelsdyrforfatteren skal treffe beslutninger om hva som er god dyrevelferd, bør det derfor være utgangspunkt i økonomiske hensyn.

Dyrenes rettslige status som eiendom gjør at store endringer til det beder for produksjonsdyr er vanskelig å skaffe tillegge. Dyrene store rettigheter kommer automatisk i strid med hensynet til menneskers eiendomsrett. Den som sier produksjonsdyr er eiendom må også si at dyrene har rettigheter som følger av eiendomsrettsloven. Dette er et grunnleggende prinsipp i alle våre økonomiske systemer. Når den nye pelsdyrforfatteren skal treffe beslutninger om hva som er god dyrevelferd, bør det derfor være utgangspunkt i økonomiske hensyn. Når den nye pelsdyrforfatteren skal treffe beslutninger om hva som er god dyrevelferd, bør det derfor være utgangspunkt i økonomiske hensyn.

Dyrenes rettslige status som eiendom gjør at store endringer til det beder for produksjonsdyr er vanskelig å skaffe tillegge. Dyrene store rettigheter kommer automatisk i strid med hensynet til menneskers eiendomsrett. Den som sier produksjonsdyr er eiendom må også si at dyrene har rettigheter som følger av eiendomsrettsloven. Dette er et grunnleggende prinsipp i alle våre økonomiske systemer. Når den nye pelsdyrforfatteren skal treffe beslutninger om hva som er god dyrevelferd, bør det derfor være utgangspunkt i økonomiske hensyn. Når den nye pelsdyrforfatteren skal treffe beslutninger om hva som er god dyrevelferd, bør det derfor være utgangspunkt i økonomiske hensyn.

Dyrenes rettslige status som eiendom gjør at store endringer til det beder for produksjonsdyr er vanskelig å skaffe tillegge. Dyrene store rettigheter kommer automatisk i strid med hensynet til menneskers eiendomsrett. Den som sier produksjonsdyr er eiendom må også si at dyrene har rettigheter som følger av eiendomsrettsloven. Dette er et grunnleggende prinsipp i alle våre økonomiske systemer. Når den nye pelsdyrforfatteren skal treffe beslutninger om hva som er god dyrevelferd, bør det derfor være utgangspunkt i økonomiske hensyn. Når den nye pelsdyrforfatteren skal treffe beslutninger om hva som er god dyrevelferd, bør det derfor være utgangspunkt i økonomiske hensyn.

interesse av å bruke pelsdyr (og andre produksjonsdyr) tillegges hele tida større vekt enn dyrenes interesse av å leve og unngå lidelse. Dermed er det fungerende prinsippet - i dyrevelferdspolitikken og i praktisering av loven - at pelsdyr lovlig kan utsettes for smerte og frihetsbegrensninger fordi det gir økonomisk inntjening for pelsdyrnæringen. Pelsfarmene er et middel for økonomisk inntjening, som blir forsøkt legitimert ved en påstått distriktspolitisk nyttfunksjon. Dette gjenspeiler at distriktspolitikken overstyret dyrevelferdspolitikken.

Rettsregulering for pelsdyroppdrett finnes i egne forskrifter som stiger fra dyrevelferdsloven. I forskriften angir det lovlig minstemål for hvordan pelsdyrene kan holdes og behandles. Om minstekravene ikke oppfylles er det ulovlig. Alt som er innmeldt minstekravet er dermed lovlig, og kan kalles «god

dyrevelferd» i dyrevelferdspolitikken. Denne logikken har blitt spesielt tydelig gjennom Brekks respons på kritikk mot pelsfarmene.

Pelsdyrforskriftene er ikke resultatet av et fastsatt mål om hva som er god dyrevelferd - forstått som hva som er til dyrenes beste - og med et formål om at loven skal oppfylle dette velferdsmålet. Forskriftene tar derimot utgangspunkt i eksisterende produksjonsformer og tillater kun endringer som er forsvarlige ut ifra næringsøkonomiske hensyn. Når den nye pelsdyrforskrift en snart trer i kraft, bygger den ikke på dyrevennlige velferdsmål, men heller på hva næringen kan akseptere av omkostninger som følger av endringer. Endringspotensialet er derfor på det kosmetiske nivået.

Grensene for hva man lovlig kan utsette pelsdyrene for, trekkes opp gjennom dyrevelferdsloven og pelsdyrforskriftene. Avstanden mellom lovens formuleringer, samt Brekks lovord, og den praktiske realiteten er stor. Forskjellene mellom ord og virkelighet er så store at dyrevelferdslovens formuleringer fungerer villedende. Følgende eksempel illustrerer dette poenget: I 1999 vurderte Eidsivating lagmannsrett hvorvidt pelsdyroppdrett var i strid med den daværende dyrevernsloven. I domsavsigelsen skriver retten at dersom en kun la en etisk betraktning til grunn for vurderingen av pelsdyravl, ville slik næringsvirksomhet vanskelig kunne aksepteres. Lagmannsretten la for øvrig til grunn at pelsdyroppdrett av rev og mink skjedde i en form som strider mot dyrenes opprinnelige og grunnleggende behov. Allikevel konkluderte retten med at pelsdyroppdrett var i tråd med lovverket.

Retten konkluderer bekreftet at pelsdyrenes økonomiske nytteverdi vurderes som viktigere enn dyrevelferdslovens ordlyd: «Dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker.» Pelsdyroppdrett viser hvordan dyrenes instrumentelle verdi er så dominerende at lovens utsagn: «Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger», framstår som meningsløst. Når retten ikke engang i

tilfeller som det ovenfor fungerer i dyrenes favør, er det ikke overraskende at det stilles spørsmål om hvilke interesser lovverket egentlig beskytter.

Dyrenes rettslige status som eiendom gjør at store endringer til det bedre for produksjonsdyr er vanskelig. Å skulle tillegge dyrene større rettsvern kommer automatisk i strid med hensynet til menneskers eiendomsrett. Den som eier produksjonsdyrene vil nesten alltid gis forrang, da hensynet til eiendomsinnehaveren alltid veier tyngre enn selve eiendommen. Dette er et grunnleggende prinsipp i hele vårt økonomiske system. Når dyr defineres som eiendom kan de ikke gis rettigheter som verner deres interesser på en betryggende måte. Før dyrenes eiendomsstatus kan endres må det imidlertid skje en tydelig atskillelse mellom næringspolitikk og dyrevernspolitikk. Det blir da nødvendig å skille det offentlige dyrevelferdsansvaret ut av Mattilsynet, til for eksempel et eget Dyreverndirektorat. Første skritt i retning av en ny dyrevernspolitikk bør være en styrt avvikling av norsk pelsdyroppdrett. Dette kan bli det første eksemplet på en ny politikk hvor næringshensyn ikke lenger overstyrer elementære hensyn til dyrenes livsvilkår.

«Dyrenes rettslige status som eiendom gjør at store endringer til det bedre for produksjonsdyr er vanskelig.»

© Dagsavisen

Les hele nyheten på <http://ret.nu/LpacEJQs>